

JB-101

January-2016

M.Com., Sem.-I**405 : Financial Markets****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

- સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક દરેક પ્રશ્નના ગુણ સૂચવે છે.

1. (A) નાણાકીય સંહિતા (સિસ્ટમ) એટલે શું ? નાણાકીય સંહિતા (સિસ્ટમ)ની ભૂમિકા સમજાવો. 7

અથવા

બજાર આધારિત નાણાકીય સંહિતા એટલે શું ? બજાર આધારિત નાણાકીય સંહિતાનાં લાભો જણાવો.

- (B) તફાવત જણાવો : (ગમે તે બે) 4

- (i) બેંક-આધારિત અને બજાર આધારિત નાણાકીય સંહિતા
(ii) નાણાં બજાર અને મૂડી બજાર
(iii) વૈધિક (ઔપચારિક) નાણાકીય ક્ષેત્ર અને અવૈધિક (અનૌપચારિક) નાણાકીય ક્ષેત્ર

- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3

- (i) પ્રાથમિક બજાર એટલે શું ?
(ii) ગૌણ બજાર એટલે શું ?
(iii) મૂડી બજારનાં બે અંગો જણાવો.

2. (A) મૂડી બજારમાં રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની ભૂમિકા સમજાવો. 7

અથવા

કોમર્શીયલ પેપર બહાર પાડવાની પ્રક્રિયા (પદ્ધતિ) સમજાવો.

- (B) તફાવત જણાવો : (ગમે તે બે) 4

- (i) કોલ મની (મૂડી) બજાર અને ગીરવી કરાર લેણાં અને ધીરધાર શરતો (CBLO).
(ii) કોમર્શીયલ પેપર અને સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝીટ
(iii) દેશની વેપારી હૂંડી અને પરદેશી વેપારી હૂંડી

- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
- (i) ટ્રેઝરી બિલ કોણ બહાર પાડે છે ?
- (ii) ટ્રેઝરી બિલનાં પ્રકારો જણાવો.
- (iii) મૂડી બજારનાં લક્ષણો જણાવો.
3. (A) સિક્યુરિટીઝ અને એક્ષચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઈન્ડિયા (SEBI)ની મૂડી બજારમાં ભૂમિકા સમજાવો. 7
- અથવા**
- મૂડી બજારનાં કાર્યો સમજાવો.
- (B) તફાવત જણાવો : (ગમે તે બે) 4
- (i) શરૂઆતનું જાહેર ભરણું (IPO) અને પછીના ક્રમનું જાહેર ભરણું (FPO)
- (ii) જાહેર ભરણું અને રાઈટ્સ ભરણું
- (iii) જાહેર ભરણું અને પ્રાઈવેટ પ્લેસમેન્ટ (ખાનગી ભરણું)
- (C) ટૂંકમાં જવાબ લખો : 3
- (i) મૂડી બજારના મધ્યસ્થીઓ જણાવો.
- (ii) ECBનું આખું (સંપૂર્ણ) સ્વરૂપ જણાવો.
- (iii) FCCBનું આખું (સ્વરૂપ) જણાવો.
4. (A) ગૌણ (સેકન્ડરી) બજારનાં કાર્યો સમજાવો. 7
- અથવા**
- સ્ટોક માર્કેટ ઈન્ડેક્સનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (B) ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે બે) 4
- (i) રોલીંગ સેટલમેન્ટ એટલે શું ?
- (ii) સર્કિટ બ્રેકર એટલે શું ?
- (iii) ડીમેટ ઓફ સિક્યુરિટીઝ એટલે શું ?
- (C) એક-બે લીટીમાં જવાબ લખો : 3
- (i) ભારતના સૌથી જૂના શેરબજારનું નામ આપો.
- (ii) OTCEIનું સંપૂર્ણ સ્વરૂપ જણાવો.
- (iii) S&P CNX Niftyમાં કેટલા શેરોનો સમાવેશ થાય છે ?

5. સાચા જવાબની પસંદગી કરો :

14

- (1) નીચેના જણાવેલ વિકલ્પોમાંથી, _____ નાણાં બજારનું સાધન નથી.
(a) સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝીટ (b) ટ્રેઝરી બિલ
(c) પ્રેફરેન્સ શેર (d) કોમર્શીયલ પેપર
- (2) _____ ને શાખનાં સર્જકો પણ કહેવામાં આવે છે.
(a) બેંકિંગ સંસ્થાઓ (b) વિકાસ નાણાકીય સંસ્થાઓ
(c) ગૃહ નાણાં સંસ્થાઓ (d) ઉપરમાંના કોઈપણ વિકલ્પ નહીં
- (3) મજબૂત નાણાકીય સિસ્ટમનું _____ સૌથી મૂળભૂત અંગ છે.
(a) શેર બજાર (b) મૂડી બજાર
(c) જાહેર નાણાં નીતિ (d) સ્વસ્થ કાયદાકીય વ્યવસ્થા
- (4) નીચેના સાધનોમાંથી _____ માં વખતસર નાણાં ચૂકવણીનું જોખમ નથી.
(a) ટ્રેઝરી બિલ (b) કોમર્શીયલ પેપર
(c) સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝીટ (d) કોમર્શીયલ બિલ
- (5) સર્ટિફિકેટ ઓફ ડિપોઝીટમાં લઘુત્તમ પાકતી મુદત ઓછામાં ઓછી _____ દિવસ છે.
(a) 91 (b) 60
(c) 15 (d) 7
- (6) ટર્મ મૂડી બજારમાં લઘુત્તમ પાકતી મુદત _____ છે.
(a) 15 દિવસ (b) 30 દિવસ
(c) 1 વર્ષ (d) 3 મહિના
- (7) SEBIને વૈધાનિક સત્તા _____ માં આપવામાં આવી.
(a) ઓગસ્ટ 1992 (b) ડિસેમ્બર 1992
(c) જાન્યુઆરી 1992 (d) માર્ચ 1992
- (8) રેડ હેરીંગ પ્રોસ્પેક્ટસમાં _____ ની માહિતી નથી.
(a) શેરની કિંમત (b) કુલ ઈશ્યુના કદ
(c) મર્યન્ટ બેંકરના નામ (d) ઈશ્યુ ખુલવાની તારીખ

- (9) ગ્રીન શુ વિકલ્પનું ઉપયોગ કરવા માટે, કંપનીએ _____ ને નિમણૂક કરવા પડે.
- (a) અન્ડરરાઈટર (વીમાકર્તા)
(b) અદા અને ભરવા એજન્ટ (ઈશ્યુ અને પેઈંગ એજન્ટ)
(c) શેર દલાલ
(d) સ્થિર કરનાર એજન્ટ (સ્ટેબિલાઈઝીંગ એજન્ટ)
- (10) ઈશ્યુને સફળ કરવા માટે, એક કંપનીને ઓછામાં ઓછા _____ ભાવિ ફાળવણી મેળવનારોની જરૂર છે.
- (a) 500 (b) 600
(c) 1000 (d) 100
- (11) _____ ઓર્ડરને રોકાણકારની કિંમત સ્પષ્ટતાના આધારે અમલમાં મૂકવામાં આવે છે.
- (a) લિમિટ (b) સ્ટેન્ડીંગ
(c) માર્કેટ (d) ઉપરમાંનું કોઈ વિકલ્પ નહીં
- (12) _____ બજાર નાની અને મધ્યમ કદની કંપનીઓને મૂડી બજારમાંથી નાણાં ભંડોળ ઊભું કરવામાં સાનુકૂળતા આપે છે.
- (a) BSE (b) NSE
(c) OTCEI (d) ASE
- (13) કોલ નાણાં (મની) બજારમાં ઉછીના નાણાં પર જે વ્યાજ લેવામાં આવે છે તેને _____ કહેવાય છે.
- (a) કોલ વ્યાજ (b) કોલ દર
(c) કોલ સરખલસ (d) ઉપરમાંનું કોઈ વિકલ્પ નહીં
- (14) જો ઈશ્યુ 100% બુક-બિલ્ટ હોય, તો વ્યક્તિગત રીટેલ (નાના) રોકાણકારો માટે ઓછામાં ઓછી _____ ની ફાળવણી કરવામાં આવે છે.
- (a) 25% (b) 45%
(c) 35% (d) 55%

JB-101

January-2016

M.Com., Sem.-I

405 : Financial Markets

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right indicate marks allotted to each question.

1. (A) What is Financial System ? Explain the role of Financial System. **7**

OR

What is market-based financial system ? State the advantages of market-based financial system.

- (B) Distinguish between : (Any **two**) **4**

- (i) Bank-based and Market-based Financial Systems
(ii) Money Market and Capital Market
(iii) Formal Financial Sector and Informal Financial Sector

- (C) Answer in **one-two** lines only : **3**

- (i) What is Primary Market ?
(ii) What is Secondary Market ?
(iii) State the two components of Capital Market.

2. (A) Explain the role of the Reserve Bank of India in Money Market. **7**

OR

Explain the procedure for issuing Commercial paper.

- (B) Distinguish between : (Any **two**) **4**

- (i) Call Money Market and Collateralised Borrowing and Lending Obligation (CBLO).
(ii) Commercial Paper and Certificate of Deposit.
(iii) Inland Commercial Bill and Foreign Commercial Bill.

- (C) Answer in **one-two** lines : 3
- (i) Who issues Treasury Bills ?
 - (ii) State the types of Treasury Bills.
 - (iii) State the characteristics of Money Market.
3. (A) Explain the role of Securities and Exchange Board of India in the Capital Market. 7
- OR**
- Explain the functions of Capital Market.
- (B) Distinguish between : (Any **two**) 4
- (i) Initial Public Offer (IPO) and Follow-on Public Offer (FPO)
 - (ii) Public Issue and Rights Issue
 - (iii) Public Issue and Private Placement
- (C) Answer in brief : 3
- (i) Name the intermediaries of the Capital Market.
 - (ii) Give the full form of ECB.
 - (iii) Give the full form of FCCB.
4. (A) Explain the functions of Secondary Market. 7
- OR**
- Explain the importance of Stock Market Index.
- (B) Answer briefly : (Any **two**) 4
- (i) What is Rolling Settlement ?
 - (ii) What is Circuit Breaker ?
 - (iii) What is dematerialization of securities ?
- (C) Answer in **one-two** lines : 3
- (i) Which is the oldest stock exchange of India ?
 - (ii) Give the full form of OTCEI.
 - (iii) How many scrips are included in S&P CNX Nifty ?

5. Select the correct answer :

14

- (1) From the options below, which one is not a money market instrument ?
- (a) Certificate of Deposit (b) Treasury Bill
(c) Preference Share (d) Commercial Paper
- (2) _____ are also known as creators of credit.
- (a) Banking Institutions (b) Development Financial Institutions
(c) Housing Finance Companies (d) None of the above
- (3) Which is the most fundamental element of a strong financial system ?
- (a) Stock Exchanges (b) Money Market
(c) Public Finance Policy (d) Sound Legal System
- (4) In which of the below instruments, there is no default risk ?
- (a) Treasury Bills (b) Commercial Paper
(c) Certificate of Deposit (d) Commercial Bills
- (5) The minimum maturity period in case of Certificate of deposit is less than _____ days.
- (a) 91 (b) 60
(c) 15 (d) 7
- (6) The minimum maturity period in the Term Money Market is _____.
- (a) 15 days (b) 30 days
(c) 1 year (d) 3 months
- (7) SEBI was given statutory powers in_____.
- (a) August 1992 (b) December 1992
(c) January 1992 (d) March 1992
- (8) A Red Herring Prospectus does not have details about _____.
- (a) price of the shares (b) total issue size
(c) name of merchant banker (d) date of opening of the issue

- (9) In order to use green shoe option, a company has to appoint _____.
(a) underwriter (b) issuing and paying agent
(c) stock broker (d) stabilizing agent
- (10) In order to make an issue successful, the company needs to have atleast _____ prospective allottees in its issue.
(a) 500 (b) 600
(c) 1000 (d) 100
- (11) _____ orders are executed at a price specified by the investor.
(a) Limit (b) Standing
(c) Market (d) None of the above
- (12) Which market was set to provide small and medium companies to access the capital market for raising finance ?
(a) BSE (b) NSE
(c) OTCEI (d) ASE
- (13) The interest rate paid on call money borrowings is known as _____.
(a) call interest (b) call rate
(c) call surplus (d) None of the above
- (14) If the issue is 100%, book-built, then not less than _____ shall be made available for allocation to retail individual investors.
(a) 25% (b) 45%
(c) 35% (d) 55%